

Deris: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
Ünite: IV - Ahlaki Tutum ve Davranışlar

Kavramlar:

Ahlak, Seciye,
Şahsiyet, Karakter,
Terbiye

Konular:

- İslam Ahlakının Konusu ve Gayesi
- İslam Ahlakının Kaynakları
- Ahlak ile Terbiye Arasındaki İlişki
- İslam Ahlakında Yerilen Bazı Davranışlar
- Tutum ve Davranışlarda Ölçülü Olmak
- Kur'an'dan Mesajlar
- Üniversite Sınavında Çıkmış Sorular

Sunumdaki Başlık Türleri:

- Konu başlığı
- Alt başlık/Kazanım
- Okuma parçası

İslam Ahlakının Konusu ve Gayesi

Ahlak (ç. *huluk*), tabiat, mizaç, huy ve karakter gibi anlamlara gelir.

İslam ahlakının gayesini **Rasulullah**; “Ben güzel ahlakı (*huyları*) tamamlamak için gönderildim”

(*Hadis, Muvatta, Hüsnul-Hulk 8*) şeklinde açıklamıştır.

Hayâ

Utanma duygusu (*hayâ*), ahlakın vicdanlara yerleşmesinde önemli bir işlev görür. Ahlakın insandaki kaynağı ondaki bu utanma duygusudur.

İsar Ahlakı

Kendisi muhtaç olmasına rağmen kardeşini tercih etmek. Bir gün Allah Rasulü'nün sahabilerinden birisine koyun eti hediye edildi. O da, “falan kardeşim ve ailesi buna bizden daha fazla muhtaçtır” dedi ve ona gönderdi. O da bir başka muhtaca derken bu suretle tam yedi ev dolaştı ve en sonunda yine öncekine dönüp geldi *(Muhammed Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, VII, 503).*

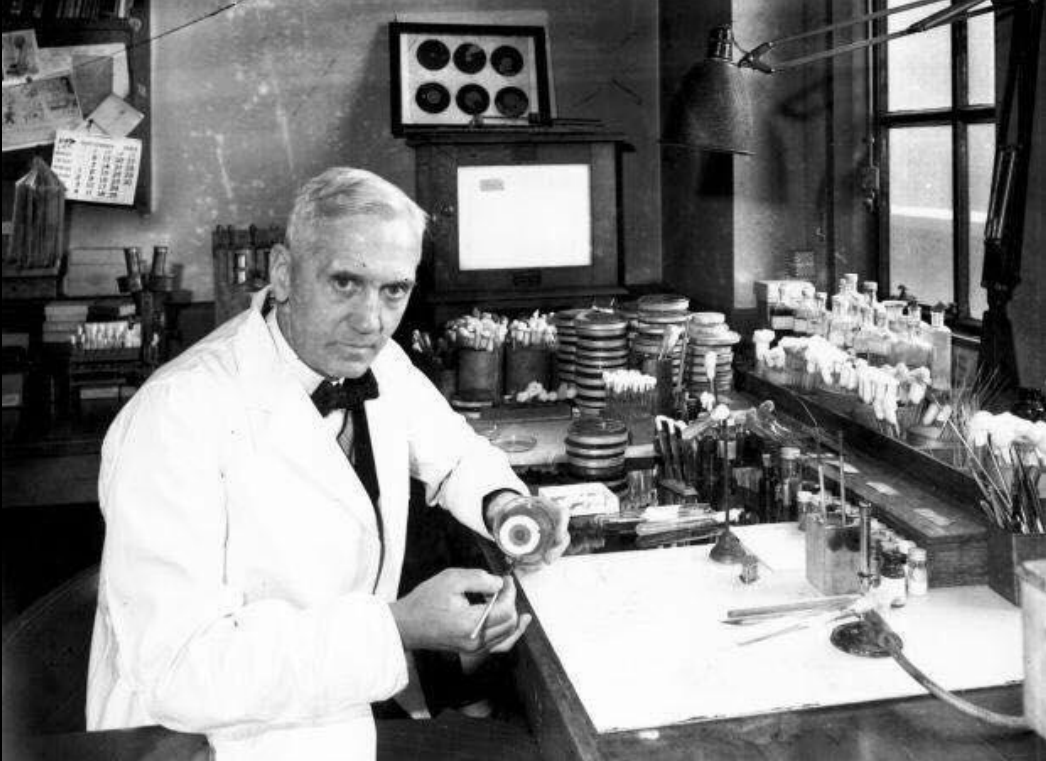

"İyilik eden mükâfat beklediđi an
tefecidir."

/Cemil Meriç/

İskoçya'da bir çiftçi tarlada çalışırken bataklığa batmış bir çocuğu kurtardı. Bu, bir aristokratın çocuğuydu. Aristokrat karşılık olarak çiftçinin çocuğunu okuttu. Aradan yıllar geçti. Çiftçinin oğlu tıp fakültesinden mezun oldu ve **Penisilin**'i buldu. Bu arada aristokratın oğlu zatürreye yakalandı. Onu Penisilin ile kurtardı. Aristokratın adı **Lord Randolp Churchill**, oğlunun adı **Winston Churchill**. Kurtaran doktor ise, çiftçinin oğlu **Sir Alexander Fleming** idi.

Her Őeyini kaybetsen bile merhametini kaybetme. Merhamet, insanı insan yapan en önemli duygudur.

Açsanız ve Paranız Yoksa
çekinmeden söyleyin.
yolunuz düşer öder ya da bir dua ile
İnsanlık Ölmemiş dersiniz

(Öğrenciler özellikle siz hiç çekinmeyin,
bir gün okulunuz bittiğinde siz de bir yemeği
başka bir öğrenciye ikram edin)

BİZDEN YANA HELALDİR

AYAĞIN TAŞA TAKILDIĞINDA

"ALLAH KAHRETSİN"

BİLE DEMEMELİSİN,

DUA ETMELİSİN Kİ
TAŞA TAKILACAK BİR AYAĞIN VAR

Ahlak-Din Farkı

Ahlak sadece dünyevi kurallar koyarken (*aferin, ayıp...*), **din** hem bu dünyaya hem de ahirete yönelik kural ve yaptırımlar koymaktadır.

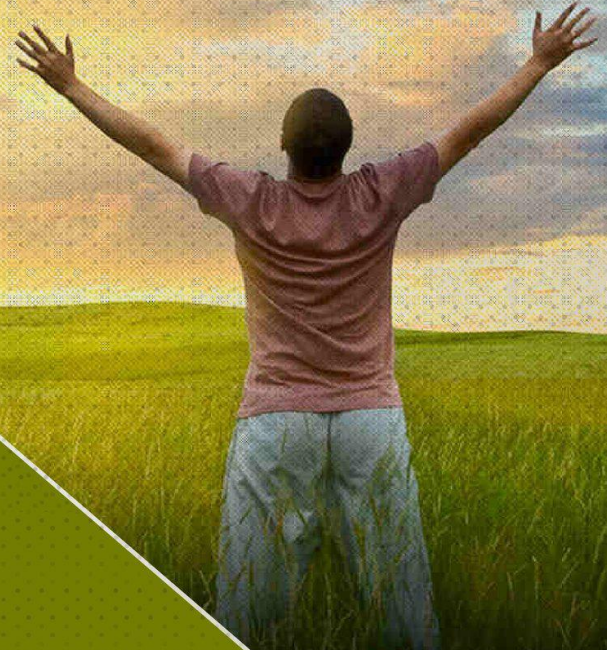

Namaz 5 vakit,
güzel ahlak 24 saat
farzdır

Ölümü pahasına olsa
bile **haram yemiyorsa,**
o insanı **yenemezsiniz!**

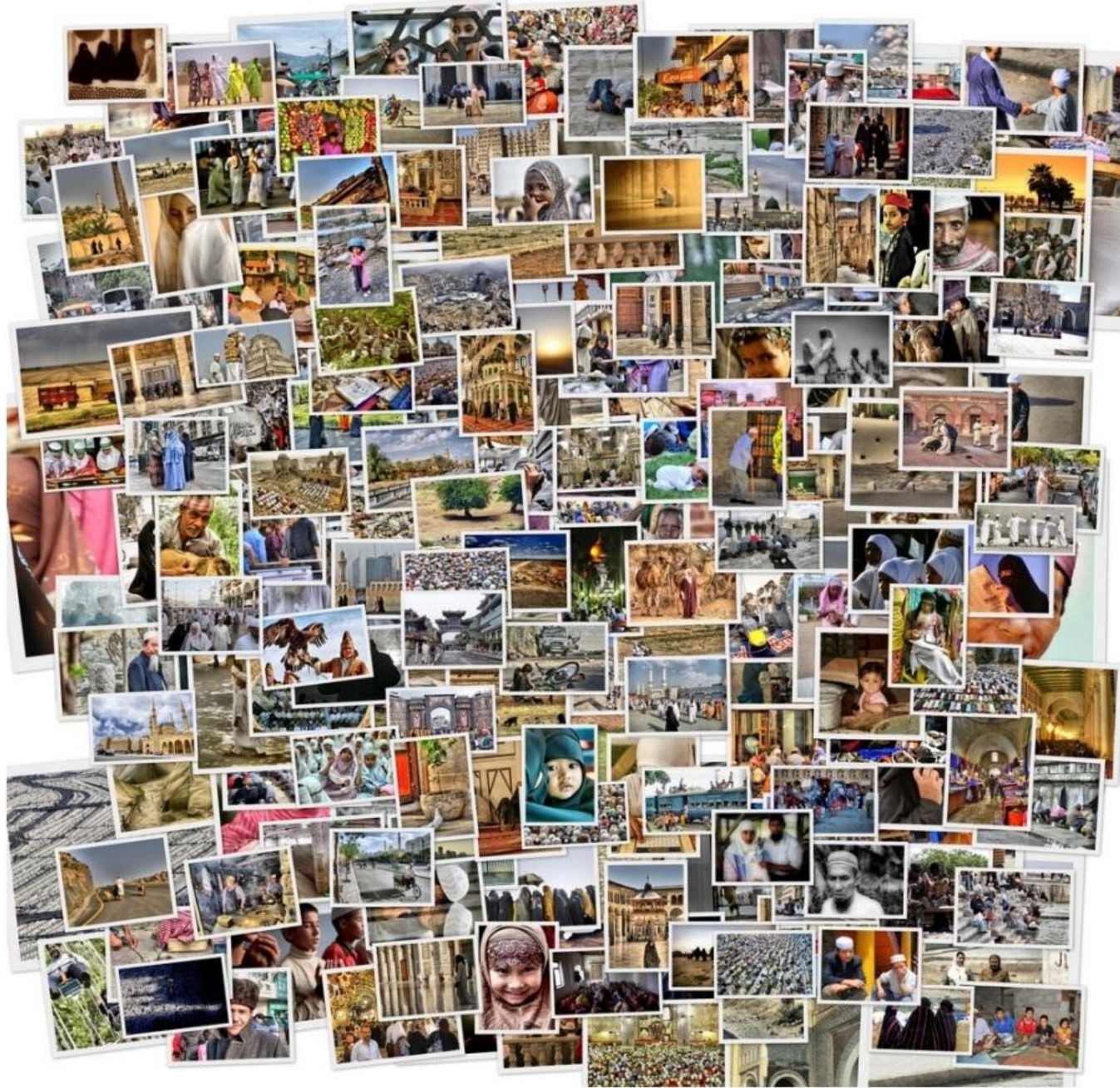
Rasulullah ve Hak Konusu

Allah Rasulü ne kimsenin zerre kadar hakkını yerd, ne de kimseye hakkını yedirirdi. Hak konusunda hatır gönül dinlemezdi.

**Bize bizi Allah'a götürecek
dostlar lazım. . .**

"Sizin en
hayırlınız,
görüldüğünde
Allah'ı
hatırlatan
mü'mindir."
Hz.
Muhammed

İslam Ahlakının Kaynakları

01

Kur'an

Rasulullah'ın
Uygulamaları

02

Yüce Allah, “**Sen elbette yüce bir ahlak üzeresin**” *(Kur’an, Kalem [68] 4)* buyurarak **Rasulullah**’ın ahlakının üstün bir ahlak olduğunu belirtmiştir. Bu üstün ahlakın model olarak alınması gerektiği bu ayetle açıklanmıştır: “**Andolsun ki Rasulullah, sizin için, Allah’a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah’ı çok zikredenler için güzel bir örnektir**” *(Kuran, Ahzab [33] 21)*.

AiŖe Valide'mize **Rasulullah**'ın ahlakı sorulunca O: “Siz Kur'an okumuyor musunuz? O'nun ahlakı Kur'an'dı” diye cevap vermiŖtir *(Hadis, Müslim, Salat-ul-Müsafirin 139).*

Ağızdan çıkanlar
kalpte bulunanlardır.

İyi kalpten kötü söz dökülmez.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

SEN

AF YOLUNU TUT,

İYİLİĞİ EMRET,

CAHİLLERDEN

YÜZ ÇEVİR.

Araf-199

Ahlakın Kaynağı

Psikoloji ve bilişsel çalışmalarla da ortaya koyulan deneylere göre **ahlak** fitridir. Yani ahlakın doğuştan, hepimizin taşıdığı belli özelliklerle ilişkisi vardır. İnsan doğuştan itibaren ahlaki belli sistemleri içselleştirebileceği bir zihinsel donanımla dünyaya gelir. Bu sistem doğuştan Müslüman'da, Budist'te, Hıristiyan'da, ateistte de yani bütün insanlarda vardır. Zaten Kur'an, Rum [30] 30 da insanların bu fitrat üzere yaratıldıklarını söyler.

Fıtratımızın en önemli özelliklerinden birisi de, ahlaki sistemler edinmeye yönelik eğilimimizdir. Ahlakın en önemli unsurlarından birisi, şahsi çıkarlarımıza karşı iyiyi tercih etmemizdir. Bir ateist de bir ahlaki sisteme göre hareket edince aslında fıtratında doğuştan taşıdığı o özelliği yerine getirmiş olur. O yüzden bir ateistin ahlaki bir yapısının olması gayet de beklenilecek bir şeydir.

Günümüzde insanlar paranın peşinden o kadar hızlı koşuyor ki, ahlakın arkadan yetişmesi mümkün değil!

*Gerçek güzellik,
iyi ahlak,
güzel huy ve
edebtir*

Hz. Ali

iyilik
yapmaya
gücün
yetmezse
bari
kötülük
yapma.

Ahlak İle Terbiye Arasındaki İlişki

Ahlak

İnsanın iyi veya kötü olarak vasıflandırılmasına yol açan manevi nitelikleri, huyları ve bunların etkisiyle ortaya konan iradeli davranışlar bütünü.

Terbiye (Eğitim)

İnsanın, diğer insanları değiştirmek, geliştirmek, mükemmelleştirmek için yaptığı çalışma veya faaliyetler.

Din ve **ahlak**, insanın yaratılışında var olan yüce duygulardır. Ahlakın güzelleşmesi, iyi bir karakter eğitimi ile mümkün olur. Sağlam bir karakter oluşturmak için, insanın önce doğru bir inanç sistemine sahip olması gerekir.

**"O kadar cahilsiniz ki;
Dininiz var diye
Ahlaka ihtiyacınız
kalmadığını sanıyorsunuz."**

Nikola Tesla

İbadetlerin düzenli olarak yapılması, irade terbiyesinde son derece etkilidir. Ancak ibadetin iradeye tesir edebilmesi için hem devamlı olması hem de belli bir bilinç düzeyinde (*ihlas, huşu ile*) yapılmış olması gerekir.

Japon Taraftarlar Maçtan Sonra Stadı Temizliyor!

20 Haziran 2014 16:13
spor.haber7.com

Dünya Kupası'nın renkli takımı Japonya'da taraftarlar örnek hareketleriyle alkışlanmaya devam ediyor.

Fildişi Sahilleri ile oynadıkları ilk maçın ardından kendi tribünlerindeki çöpleri temizleyen Japon taraftarlar sahalarda nadir görülen bir manzaraya neden olmuştu. Bu hareket taraflı tarafsız herkesten takdir görmüş, sosyal medyanın da en çok konuştuğu konulardan biri haline gelmişti. Dün bu manzara bir kez daha tekrarlandı. Japonya'nın golsüz beraberlikle tamamladığı Yunanistan maçının ardından bir kez daha harekete geçen taraftarlar tribünlerde tek bir çöp bile bırakmadı.

Ellerindeki mavi torbalara çöpleri dolduran taraftarlar işlerini bitirdikten sonra tribünleri kontrol ederek stadı iyi durumda bıraktıklarından emin oldular.

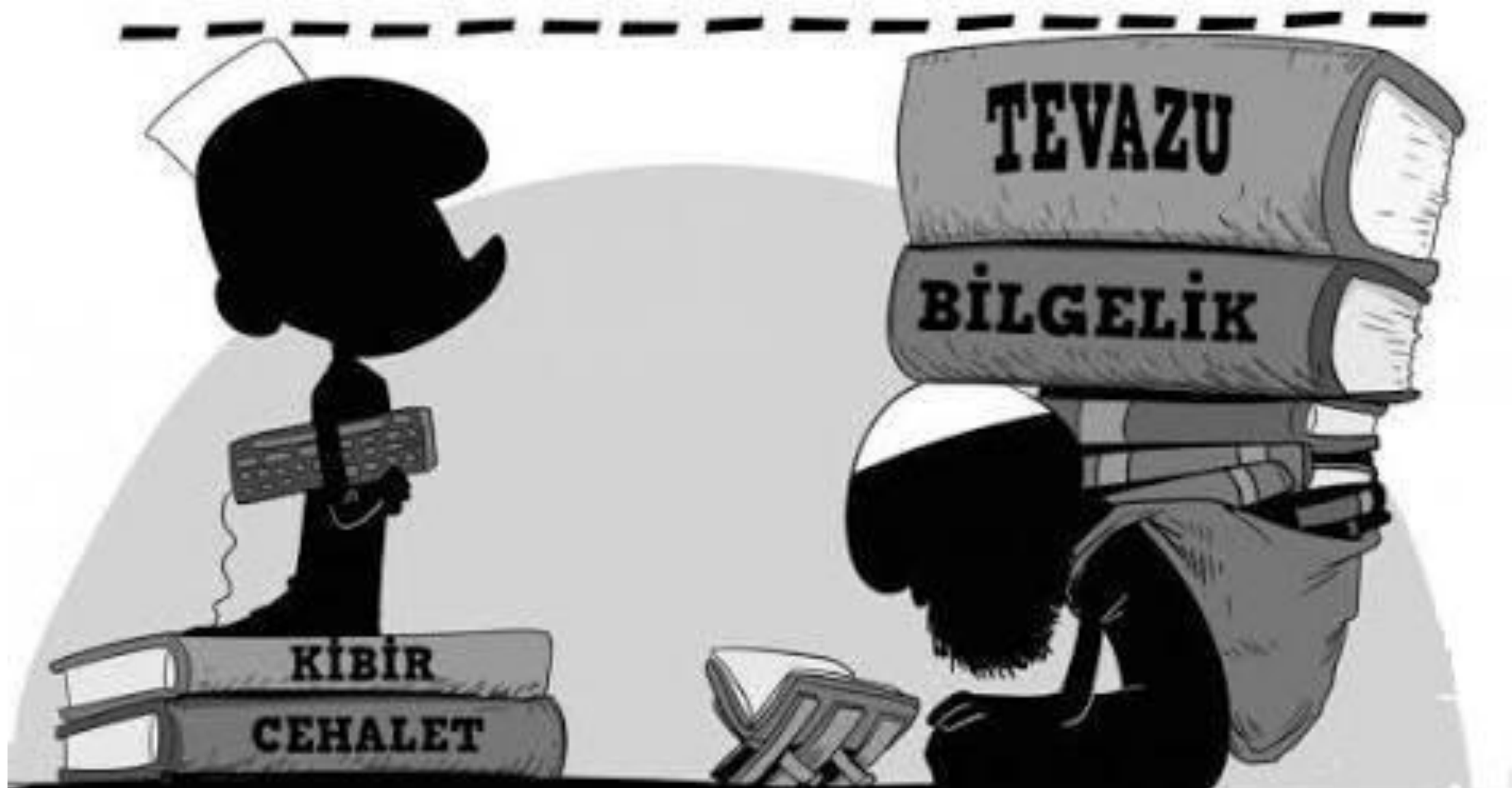

A portrait of Voltaire, a French philosopher, writer, and historian. He is shown from the chest up, wearing a dark coat and a white cravat. The background is dark and textured.

“Küçük insanların,
büyük gururları vardır,
VOLTAIRE

FİRAVUN DA KRALDI
Sonra müzelik eşya oldu
KİBİR İNSANI BİTİRİR..

**Bazen zor da olsa
bazı şeyleri
bir kenara
bırakmak gerekir...**

GURUR

Kibir bele bağlanan taş gibidir.

Onunla ne yüzölür
ne de uçulur.

Hacı Bayram-ı Veli.

BENİ DÜNYADAKİ
KÖTÜLERİN ZULMÜ
DEĞİL, İYİLERİN
SESSİZLİĞİ KORKUTUYOR

-Martin Luther King

İslam Ahlakında Yerilen Bazı Davranışlar

HARAM DA

MUTLULUK ARARSAN
MUTLULUK SANA

HARAM

OLUR!

Hz.Ömer (R.A)

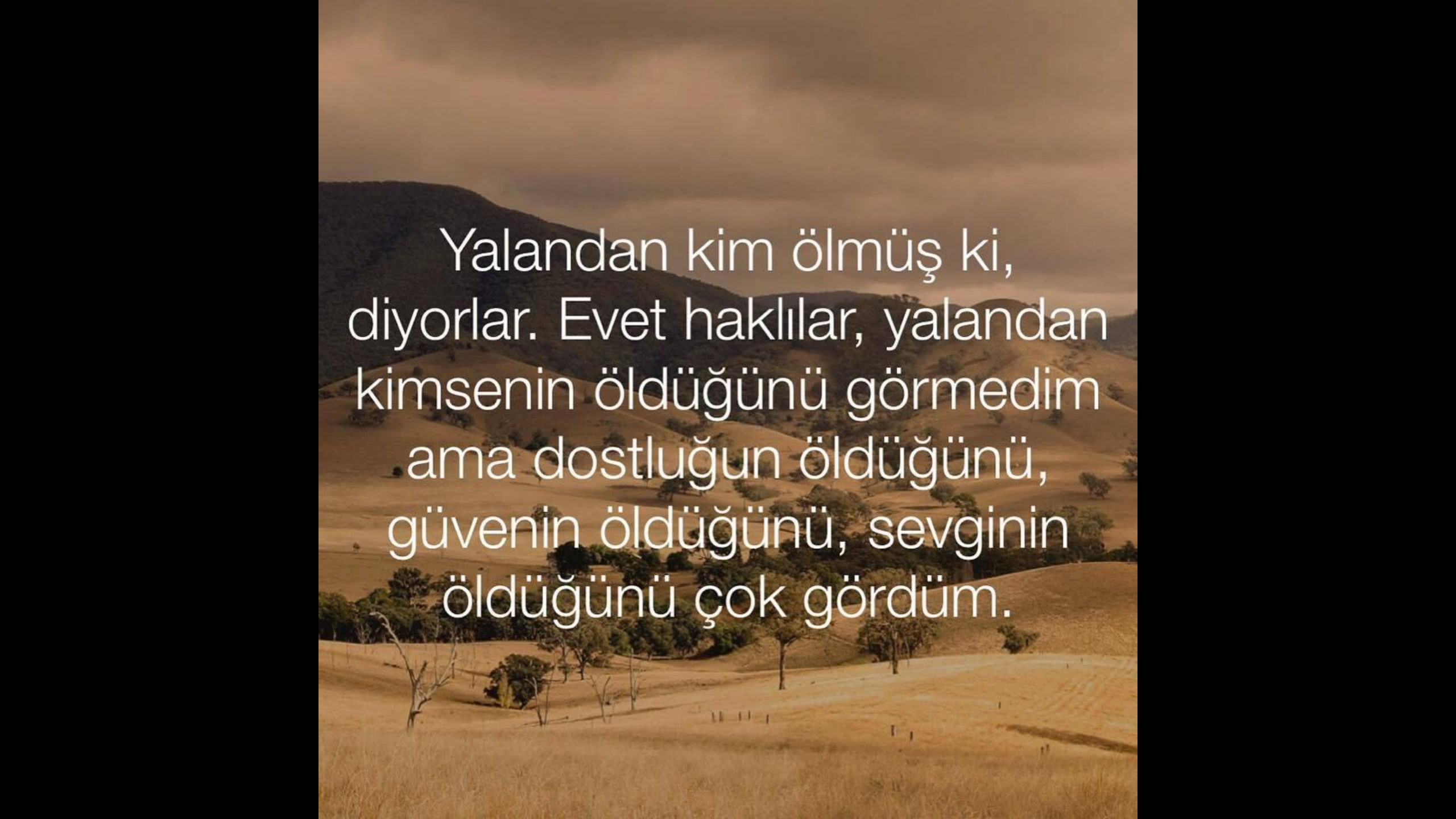
Yalan

Yüce Allah, **Rasulullah** ve arkadaşlarına dosdoğru olmalarını emretmiş *(Kur'an, Hud [11] 112)* ve tüm Müslümanların, asılsız ve yalan sözler söylemekten kaçınmalarını istemiştir *(Kur'an, Hac [22] 30)*.

Bir yalan ,
dört dođruyu götürür ;
iyilik,
güven,
sadâkât,
huzur ...

A landscape of rolling hills under a cloudy sky, with a quote overlaid in white text. The hills are covered in dry, golden-brown grass, and there are scattered trees and small structures in the distance. The sky is filled with soft, grey clouds, creating a somber and reflective atmosphere.

Yalandan kim ölmüş ki,
diyorlar. Evet haklılar, yalandan
kimsenin öldüğünü görmedim
ama dostluğun öldüğünü,
güvenin öldüğünü, sevginin
öldüğünü çok gördüm.

REZA KAZEM

Yalanlarla bir yere
gidebilirsin,
"Fakat geri dönemezsin."

GÜNAH

GÜNAH

GÜNAH

GÜNAH

GÜNAH

GÜNAH

GÜNAH

BİR KERE DEN
BİR ŞEY
OLMAZ ...

İftira

Türkçede kara çalmak, çamur atmak ve leke sürmek gibi deyimlerle ifade edilir. İftira bir kimseyi asılsız olarak suçlamak, ona gerçekte olmayan kötülük ve kusur isnat etmektir. İftira başkalarının hayatını karartan ve insanların yaşam dengelerini sarsan büyük bir vebaldir. Masum bir insanı zor duruma düşürüp onu sıkıntıya sokan bir davranış olduğu için Allah katında da büyük bir günahdır.

Korkacađın insan,
Elbisesi kirli olan değil.
Düşüncesini kirli olandır.

Güven,
tek
kullanımlıdır.

Üstün Dökmen

Aç kalmak,
alçalmaktan
hayırlıdır. Hz. Ali

ALFAJR

Mahremiyet İhlali

İslami literatürde buna **tecessüs** denir. Bu kavram insanların gizli hallerini, ayıp ve kusurlarını araştırmak demektir. Gizli kalması gerekenleri kötü maksatla araştırmak doğru bir iř değildir. Kùltür ve tarihimizde özel hayatın özellikle de aile hayatının mahremiyetini koruma ilkesi vardır.

Gıybet

Gıybet (*dedikodu*) kişinin yüzüne karşı söylendiğinde hoşlanmayacağı şeyleri arkasından konuşmaktır. Gıybet etmek bir kişilik ihlaldir. İnsanlar arasında küskünlük, kin ve huzursuzluğa neden olur.

Rasulullah gıybet nedir diye sorulduğunda, 'kardeşini hoşlanmadığı bir şeyle anmandır' buyurdu. 'Ya kardeşimde o söylediğim durum varsa ne dersin?' diye sorulunca **Rasulullah** 'Söylediğin şey eğer onda varsa gıybet etmişsindir. Şayet yoksa ona iftira etmiş olursun' buyurdu *(Hadis, Müslim, Birr 70)*.

KiŖiye günah olarak
her duyduđunu söylemesi *yeter.*

Hadis-i Ŗerif

(Ebu Davud, Edeb 80).

Faiz olmuş **Kredi**
Zina olmuş **Aşk**
İçki olmuş **Aslan Sütü**
Rüşvet olmuş **Hediye**
Gıybet olmuş **İki Lafın Beli**

Ancak Şunu Unutuyorlar;
Cehennem Aynı Cehennem

“Kimseyi kınama !”

-Günahından

Haberin

olabilir ama

Tövbесinden

Haberin olmaz !

Ne güzel der büyükler:
“Elinle yaptığın hayrı,
dilinle ziyan etme...”

Haset

Haset, başkasında var olan olumlu özellik ve imkanlardan rahatsız olmak, kıskanmak, çekememek. Bir kimsenin sahip olduğu imkânları kıskanmak, bu imkânların ortadan kalkmasını istemek anlamına gelir. Ya da, '*onda olmasın bende olsun*' şeklinde bir tutum takınmaktır.

Kıskançlık duygusu başkalarının imkânlarını çalma, hak sahiplerine engel olma gibi sonuçlar doğurduğunda toplumun huzurunu bozar. İslami kaynaklarda sık sık İblis'in Âdem'i kıskanmasına da atıfta bulunularak hasedin şeytani bir huy olduğu ifade edilir. İnsanda başkalarına gıpta etme ve imrenme isteği vardır. Bu istek dini anlamda yanlış bir şey olmayıp normal bir tutumdur.

"(Din)
kardeşinin
başına
gelene
sevinme!
Çünkü Allah
onu ondan
kurtarır ve
senin başına
o belayı
verir." Hz.
Muhammed
(Tirmizi 2506).

Ayakların yere sağlam bastığı
sürece herkes dostundur.
Lakin ufak bir sarsıntı savurur herkesi!
Bazen düşmelisin görmek için
....gerçek yüzleri..!

Suizan

Zan kesin olmayan bilgiye dayalı hüküm vermektir. **Suizan** bir kişi hakkında kötü düşünmek ve kötü kanaate sahip olmaktır. **Hüsnüzan** ise insanlar hakkında iyi düşünmektir.

Dış görünüş sizi yanıltabilir, ön yargılardan sıyrılın!

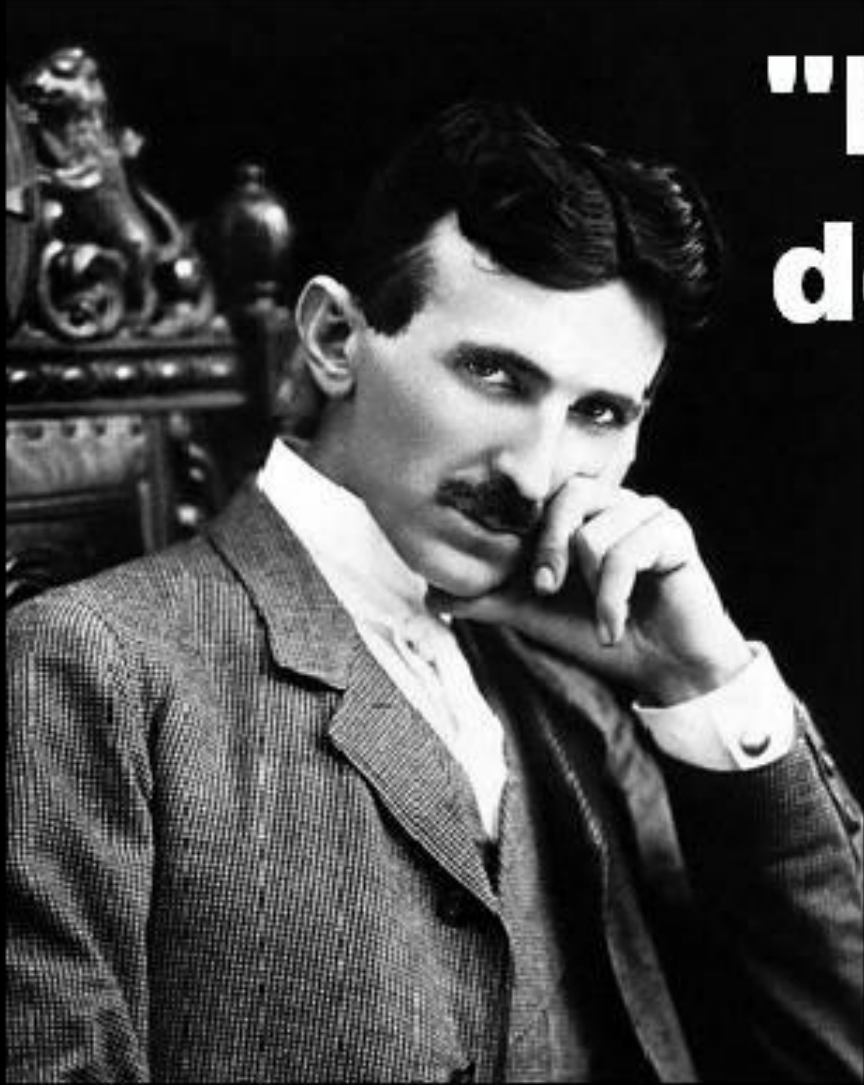

"Serseri"
dediğiniz
kişi bir gün
hayatınızı
kurtarabilir!

İnsanlar hakkında hüküm vermeden önce,
Peygamberimizin Őu sözünü hatırlayın:
"Açıp da kalbine baktın mı?"

**"Nefretiniz elektriğe
dönüştürülebilseydi,
bütün dünyayı
aydınlatırdı."**

Nikola Tesla

Hile

Hile yapmak insanları aldatmak, kandırmak ve yanıltmaktır. **Hile** doğruluk ve adaletin zıddıdır. Kur'an'da hile yapıp aldatmak, münafıkların özelliği olarak karşımıza çıkar.

Bir gün **Rasulullah** Medine arşısında dolaşırken elini bir hububat yığınınına daldırır ve altının ıslak, üstünün ise kuru ve temiz olduğunu görür. Satıcı, bu durumun yağmurdan kaynaklandığı bahanesini ileri sürse de Rasulullah, “**Bizi aldatan, bizden değildir**” buyurarak satıcıyı ikaz eder. *(Hadis, Müslim, İman, 164).*

Bir Çinli soruyor;
Müslüman iş adamları bize gelip, almak istedikleri sahte ürünlerin üzerine **ünlü markaların adlarını yazmamızı istiyorlar.** Ancak onları yemeğe götürdüğümüzde, sunduğumuz yemeklerin **helal olup olmadığını soruyorlar.** Merak ediyorum, İslam dininde **sahtekarlık yapmak, taklit ürün satmak helal mi?**

A misty forest scene with a text box overlay. The background shows a dense forest of evergreen trees under a hazy, light-colored sky. The text is centered within a white rectangular box with a thin black border.

Havanın sisli sine,
insanın sinsisine dikkat et!

İsraf

Kur'an'a göre gerçek Mü'minler **israf** ve cimrilikten uzak durur, harcamalarında dengeli davranırlar.

“Bir gün Allah'ın Rasulü, sahabilerden birinin abdest alırken suyu israf ettiğini gördü. ‘Bu israf nedir?’ diye sordu. Bunun üzerine sahabi, ‘Abdestte israf olur mu?’ diye karşılık verdi. Allah'ın Rasulü ‘Evet, akan bir nehirden bile abdest alıyor olsan bu israf olur’ buyurdu.” *(Hadis, İbn Mace, Taharet 48).*

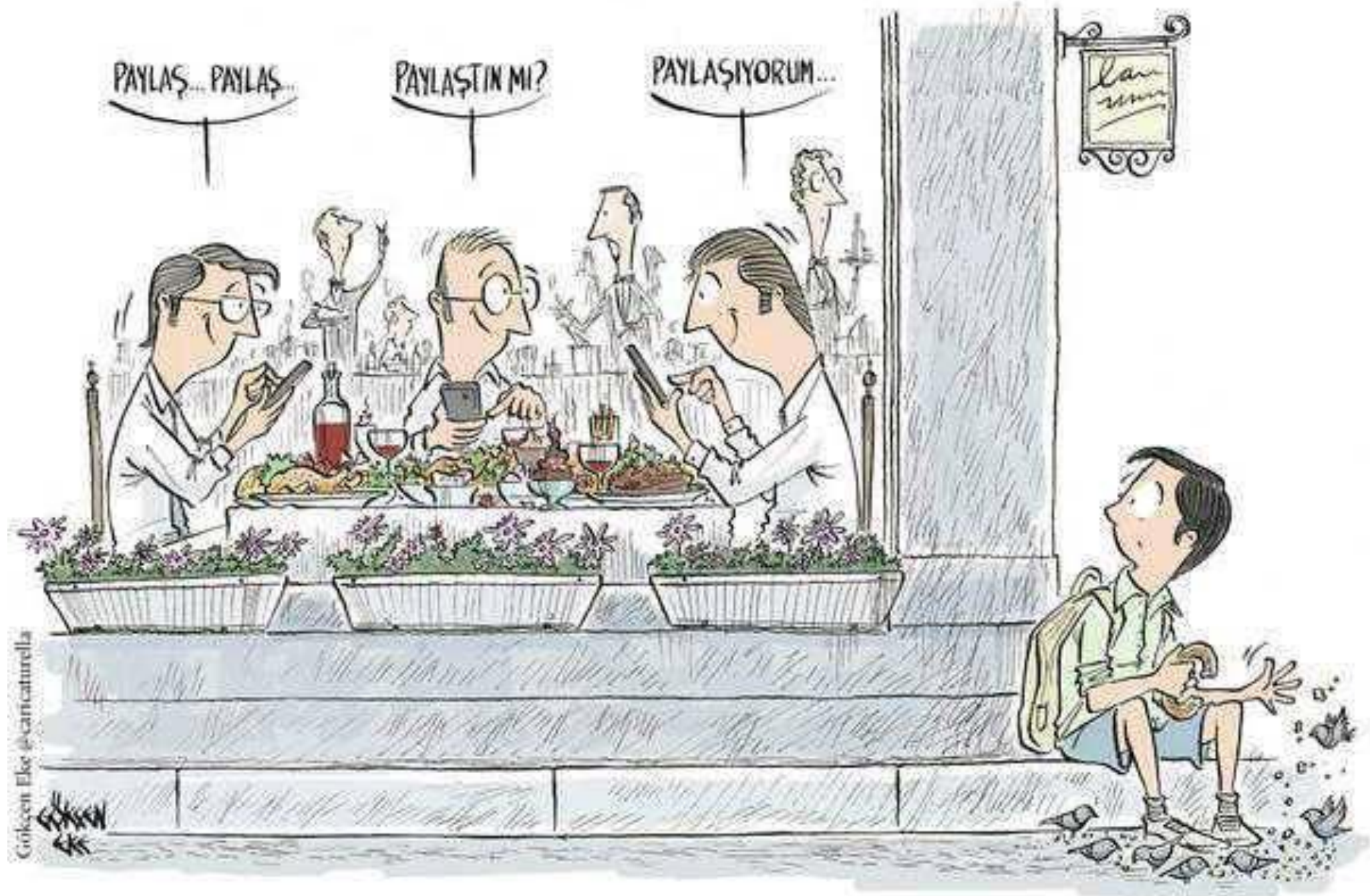

**Yeni Zelanda'da süpermarketler çocukların
aliřveriřte canı eker diye ücretsiz meyve
dağıtıyor..!**

Şükür etmedikten sonra
DÜNYALARI yesen ne fayda.
ŞÜKÜRLE başladıktan sonra;
bir kuru ekmeğ
değmez mi
dünyalara...

Tutum ve Davranışlarda Ölçülü Olmak

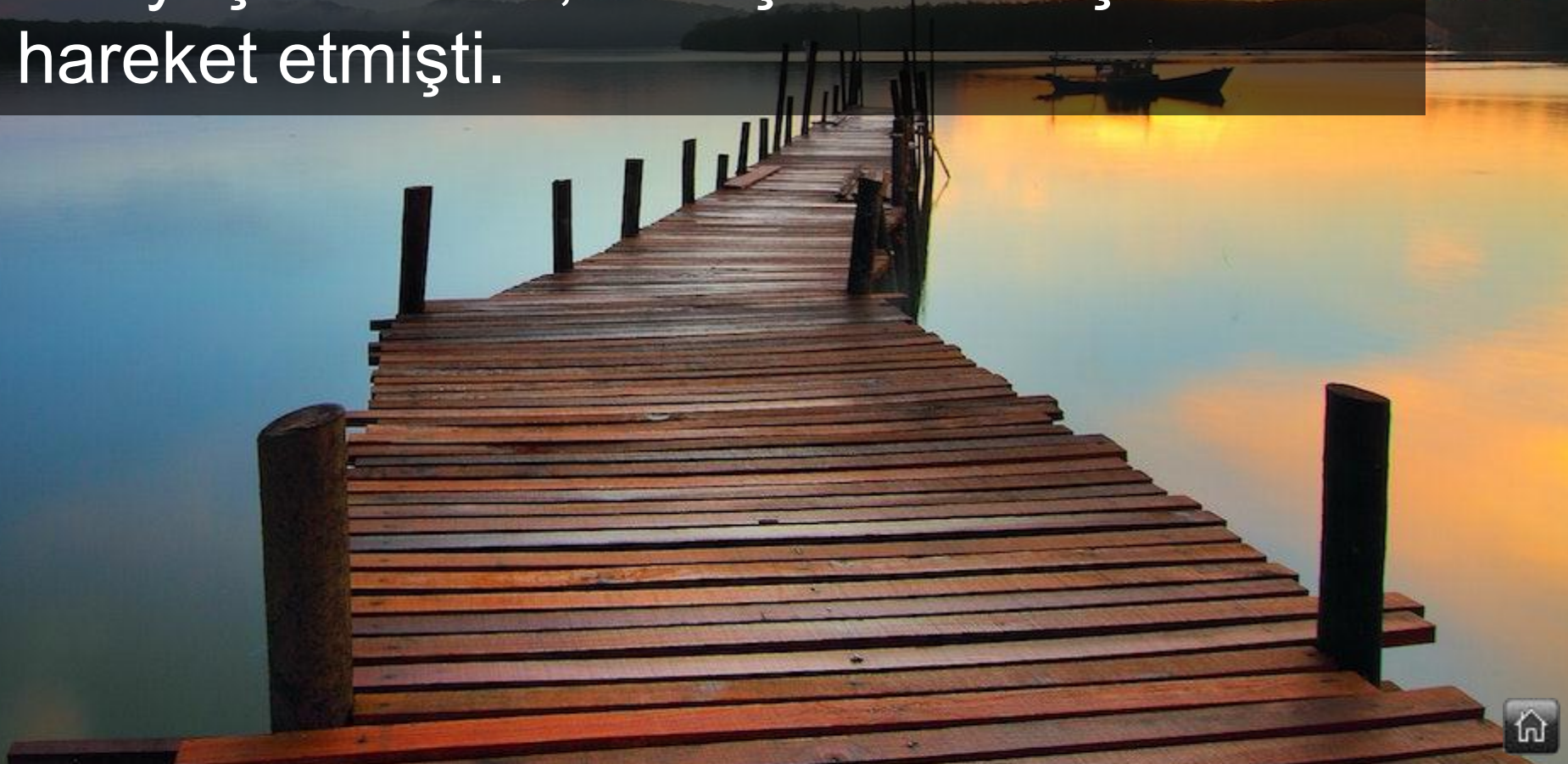
Erdemli olmak, ölçülü olmaktır. Ölçülü olmak da dengeli hareket etmek ve aynı zamanda tutum ve davranışlarda aşırılıktan uzak durmaktır. Eskiden buna **itidal** denilmekteydi. Ölçülü olmak, **ifrat** (*normalden fazla*) ve **tefritten** (*normalden az*) uzak durmak demektir.

Yüce Allah İslam'ın orta yolu benimsediğini, Müslümanların da **dengeli bir ümmet** olduğunu ifade etmiştir. Dengeli ümmet, *inancında, ahlakında, her türlü tutum ve davranışlarında doğruluk, dürüstlük ve adalet çizgisinde kalmayı başaran sağduyulu, ölçülü, insafli, uyumlu nesil ve toplum* anlamına gelir. Ölçülü olmanın en güzel örnekleri nebilerdir. Ölçülü yaşamışlar ve çevrelerine de bunu tavsiye etmişlerdir.

Rasulullah'ın hayatı da son derece ölçülüydü. Yüce Allah **Elçisini en güzel örnek** diye nitelemiş ve Müslümanların hayatta onu rehber edinmelerini istemiştir *(Kur'an, Ahzab [33] 21)*. Kur'an ahlakıyla hareket eden **Rasulullah** kulluğunda, alışverişinde, aile yaşantısında, savaşta ve barışta her zaman ölçülü hareket etmişti.

Kur'an Müslümanlara aşırıya gitmemelerini ve haddi aşmamalarını öğütler *(Kur'an, Maide [5] 87)*. **Rasulullah** da etrafındaki ilk Müslümanların ölçülü bir yaşam sürmelerini istemiş ve aşırılıklara karşı onları uyarmıştır.

Bir ayette şöyle buyrulur: **“Eli sıkı olma, büsbütün eli açık da olma. Sonra kınanır ve çaresiz kalırsın.”** (İsra [17] 29). Buna göre Müslüman cimrilik yapmayacak, harcamalarında da savurgan olmayacaktır. İnsan harcamalarında ölçülü olmadığı zaman başkalarına muhtaç ve çaresiz hale gelir.

İnsan, duygularında da ölçülü olmalıdır. Ölçülü duygular ölçülü davranışları ortaya çıkarır. Duygular kontrol edilmeli ve aşırı tepkilerden uzak durulmalıdır.

“Öfke gelir, göz kararır. Öfke gider, yüz kızarır.”
Atasözü.

Rasulullah'ın bir hadisi duygularda ölçülü olma konusunda son derece önemlidir: “Dostunu severken ölçülü sev, zira günün birinde düşmanın olabilir. Düşmanına da ölçülü bir şekilde davran, çünkü günün birinde dostun olabilir.” *(Hadis, Tirmizi, Birr 60).*

“HAYVANLAR AÇKEN
İNSANLAR TOKKEN
TEHLİKELİ OLUYORLAR,,

Aiyya İzzetbegoviç

Gönlünüzü, şeytan işi pis şeylerle değil,
Rabbinizin rızası ve sevgisiyle doldurunuz!

'Alkolün bir kadehi bile sağlıklı değil'

🕒 24 Ağustos 2018

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-45292539>

Alkolün etkileriyle ilgili yayımlanan yeni bir araştırma, alkol tüketimini sağlıklı kılan belirli bir miktarın olmadığını ortaya koydu.

Saygın tıp dergisi Lancet'de yayımlanan **araştırmada**, her yıl dünya çapında alkol kaynaklı 2,8 milyon ölümün gerçekleştirildiği aktarıldı.

Önceki kimi araştırmalarda belirli bir miktar alkol tüketmenin sağlığa iyi gelen taraflarının olduğunu aktarılmasına rağmen, yeni araştırma alkolün zararlarının bu yararları bertaraf ettiğini söylüyor.

1990-2016 yılları arasında gerçekleştirilen ve yüzlerce diğer araştırmadan yararlanan yayında, günde bir kadeh içki içmenin kanser, diyabet ve tüberküloz riskini yüzde 0,5 artırdığı, günde iki kadehin bu riski yüzde 7'ye, beş kadehin ise yüzde 5'e çıkardığı belirtildi.

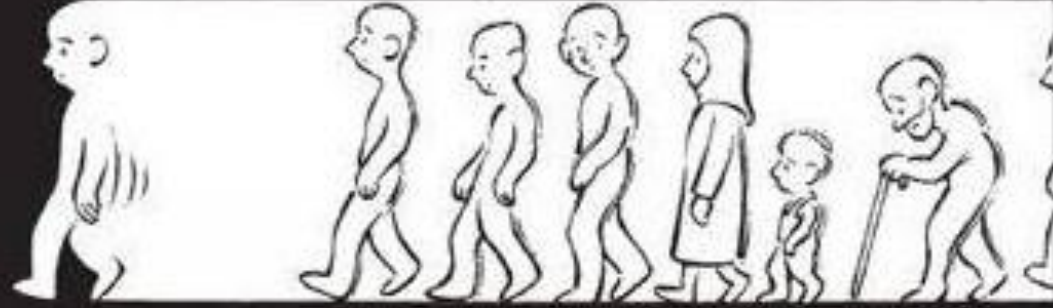
Araştırmanın yazarlarından Dr. Emmanuela Gakidou, "Günde bir iki kadeh içki içmenin sizin için iyi olduğu kanısı sadece bir efsane, bu çalışma bu efsaneyi tuzla buz ediyor." diyor.

P. DAN
TIRARO.

Birkaç gündür seni parkta
göremeyince çok endişelendik!

Bir iyiliğe öncülük eden, onu yapan
kişi kadar sevap kazanır.

Kur'an'dan Mesajlar: Hucurat Suresi 11-12. Ayetler

“Ey iman edenler! Erkekler diğer erkeklerle alay etmesinler; onlar kendilerinden daha iyi olabilirler; kadınlar da diğer kadınlarla alay etmesinler; alay edilen kadınlar edenlerden daha iyi olabilirler. Birbirinizi karalamayın, birbirinize kötü ad takmayın. İman ettikten sonra günahkârlıkla anılmak ne kötüdür! Günahlarına tövbe etmeyenler yok mu, işte zalimler onlardır.

Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının; çünkü bazı zanlar günahtır. Gizlilikleri araştırmayın, birbirinizin gıybetini yapmayın; herhangi biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Bak bundan tiksindiniz! Allah'a itaatsizlikten de sakının. Allah tövbeleri çokça kabul etmektedir, rahmeti sonsuzdur.”

Toplumsal birlik insanların birbirlerine karşı tavırlarından etkilenir. Allah'a inanan kimselerin insan ilişkilerinde onur kırıcı yaklaşımlardan uzak durmaları gerekir. Ne şekilde olursa olsun insanlarla alay etmek onları küçümsemek ve aşağılamak gibi tavırlardan kaçınılmalıdır. Hiçbir gerekçe insanların hor görülüp tahkir edilmesini haklı çıkarmaz.

- I. Kişinin yüzüne karşı söylendiğinde hoşlanmayacağı şeyleri arkasından konuşmak.
- II. Bir kişinin ayıp ve kusurlarını küçümseyerek eğlence konusu yapmak.
- III. Başkasında var olan olumlu özellik ve imkanlardan rahatsız olmak.

Tanımları verilen bu kötü davranışlar aşağıdakilerden hangisinde sıraya göre verilmiştir? (2017 LYS). I. II. III.

A) Haset-Gıybet-Alay

C) Haset-Alay-Gıybet

E) Alay-Haset-Gıybet

B) Gıybet-Alay-Haset

D) Gıybet-Haset-Alay

“Ey iman edenler! Evlerinizden başka evlere izin almadan, seslenip selam vermeden girmeyiniz. Eğer düşünürseniz böyle hareket etmeniz sizin için hayırlıdır. Şayet evde kimseyi bulamazsanız yine de size izin verilmedikçe içeriye girmeyin.” (Nur 27-28).

Bu Kur'an-ı Kerim ayetleri, aşağıdaki hak ve özgürlüklerden hangisiyle ilişkilendirilebilir? (2013 YGS Örnek Sorulardan).

- A) Mülkiyet edinme hakkı B) Aile kurabilme hakkı
C) Yaşama hakkı **D) Özel yaşamın gizliliği hakkı**
E) Düşünceyi ifade etme özgürlüğü

Osmanlı Dönemi'nde esnafın alacaklarını kaydettiği defterlere zimem defteri denirdi. Bu defterlerde halkın daha sonra ödemek üzere satın aldığı ürünler kaydedilir ve ödendikçe silinirdi. Bu defterler yoluyla çevrede kimin fakir hatta zor durumda olduğu kolaylıkla tespit edilebilirdi. Zenginler bu sayede esnafa gelerek borcu biriken ve ödeme zorluğu çeken kimselerin borcunu öderdi. Bu şekilde zengin, herhangi bir karşılık beklemeden sırf Allah rızası için yardımını gerçekleştirmiş, fakir de kendini minnet altında hissetmemiş olurdu.

Bu uygulamanın öncelikle aşağıdaki olumsuz davranışlardan hangisini engellediği söylenebilir? (2019 TYT).

A) İsrâf B) Nankörlük C) Haset D) Hırs E) Gösteriş

“...İnsanlar arasında hiçbir bilgisi, yol göstericisi ve aydınlatıcı bir kitabı olmadan Allah hakkında tartışıp duranlar vardır. Kendilerine, 'Allah'ın indirdiğine uyun' denildiği zaman, 'Hayır, biz babalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız' derler. Şeytan kendilerini cehennem azabına çağırıyor olsa da mı? (Lokman 31:20-21).

Bu ayetlerde kınanan hususu en iyi ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir? (2018 TYT).

A) Kibir

B) Taassub

C) Riya

D) Gıybet

E) Haset

Kaynakça

- İlmihal, İman ve İbadetler, c. 1-2, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2008.
- İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, İstanbul.
- Numan Konaklı, Hüseyin Çınar, Süleyman Emiroğlu, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, 10. Sınıf, MEB, Ankara 2018.
- Recai Doğan, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, 10. Sınıf, Nev Kitap, Ankara 2018.

